

TISZA

Politikai
napilap

A legjelene minden nap, ahétfő és
a nap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

XIX. évfolyam 58. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1913. március 11.

POLITIKA

az ügyvédi kamarában.

A nagyváradai ügyvédi kamara közgyűlése minden évben érdekes; különös érdekességgel bírt azonban az idei közgyűlés, melyet vasárnap tartottak meg, érdekesség dolgában túlszárnyalta az előzőket.

Két politikai tárgy tartotta különösen izgatottságban a közgyűlést: az elnök ellen felvetett bizalmatlansági kérdés és a választójogi ügy.

Még a múlt év nyarán történt, hogy néhány ügyvéd politizálni akarta az ügyvédi kamarát s a legforrongóbb időkben politikai állásfoglalást szeretett volna a kamarától látni. Ennek természetesen éppen olyan kevés hatása lett volna az aktuális politikai kérdésekre, mint volt azon kamarák állásfoglalásának, a melyek beugrottak a politizálásba; ellenben lett volna heves szónoklás, kifakadás pro és contra s néhány órának szép elfecsérlése teljesen haszontalanul. Dr Wallner Ödön, a kamara elnöke igen bölcsen nem engedte az ügyvédi kamara közgyűlését napi politizáló társasággá válni és a közgyűlést teljesen fölöslegesen egybehívni. Erre a csak azért is politizálni akarók bizalmatlansági indítványt adtak be az elnök ellen.

A vasárnapi közgyűlés fényes elégtételt adott az elnöknek, a mikor a bizalmatlansági indítványt elvetette.

Dr Wallner Ödön a bizalomnak erre az impozáns megnyilatkozására minden tekintetben teljesen rá is szolgált. Nemesak a politizálás kérdésében elfoglalt álláspontja volt teljesen megfelelő a kamara hivatásáról alkotott helyes fogalmaknak és az okos észszerűségnek, hanem általában egész egyénisége, higgadt pártatlansága, jelleme, tudása és erélye őt predestinálják a kamara igazi vezetőjének. Csak a politikai szenvedélyek elvadulásának idején születhetett meg tulfütött elmékben a bizalmatlansági indítvány, amely-

nek elvetésével az ügyvédi kamara nemesak Wallner Ödön előtt hajtotta meg a lobogót, hanem saját kari tekintélyét is megővta az indítvány nem éppen szerencsés tendenciájától.

Kevésbé volt megfontolt a kamara állásfoglalása a választói jog ügyében. Még szentesítve sincs a törvény, sőt a főrendiház sem tárgyalta s már is annak revízióját sürgeti a kamara. Pedig örüljünk, hogy valahára ez a kérdés lekerül egyelőre a napirendről. Justhék ezzel vigasztalódtak a katonai és a banktérdesnél is. Ha olyan szép vigasztalást tudtak találni ezekben a fontos kérdésekben, vegyék elő ugyanazt a választójognál is. Az ügyvédi kamarák általában nem sokat szoktak lendíteni a választói jog ügyén; fölösleges tehát olyasmire pazarolni az időt, a miről ugyis előre tudja mindenki, hogy kár az időt ölni vele, mert a „revízió” dolgát nem kamarai határozatok viszik előbbre.

*

A gyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

Ügyvédek gyűlése.

A közgyűlésen az ügyvédi kamara tagjai igen nagy számban vettek részt dr Wallner Ödön megyei t. főügyész, az ügyvédi kamara elnöke vezette a gyűlést. Az évi jelentés felolvasása után dr Adorján Emil ügyvéd emelkedett szólásra. Nem helyesli a jelentés ama részét, mely a közigazgatás államosítását sürgeti. Indítványozza, hogy az adminisztráció államosítása ellen foglaljon állást a kamara. Rátér azután az elnök amaz eljárására, hogy az elmúlt évben megtagadta a rendkívüli közgyűlés összehívását, amellyel június 4-ike ellen akart a kamara tiltakozni.

— Semmi nyoma nincs a jelentésben — mondotta — annak a fontos körülménynek, hogy az elmúlt évben az elnök a rendkívüli közgyűlés összehívását megtagadta, holott 51 tag kérte. A közgyűlés összehívását azért kértük, hogy a kamara aggodalmának adjon kifejezést a kormány törvényellenes eljárása ellen. Az ügyrend értelmében 10 tag kérésére köteles lett volna összehívni a közgyűlést. Indítványozza, hogy ezt a tiltakozást foglalják a jelentésbe. (Helyeslés.)

Dr Rozvány Jenő ügyvéd hosszabb beszédben indítványozta, hogy a kamara a most hozott választási törvény ellen foglal-

jon állást és követelje a választási törvény revízióját az általános titkos választói jog alapján.

Majd dr Váradi Ödön emelkedett szólásra, aki élénk helyeslések közt a választói jogra vonatkozó következő indítványt terjesztette a közgyűlés elé:

— A nagyváradai ügyvédi kamara a képviselőház által elfogadott választójogi törvényjavaslatot a jogméltányosság és az általános teherviselés elvével ellentétesnek tartja s ezért sürgős szükségét látja annak, hogy a választójogi törvény mielőbb hatályon kívül helyeztessék és helyette az ügyvédi kamara Magyarország jövő gazdasági és kulturális fejlődése érdekében az általános, egyenlő, titkos választójog elveit magában foglaló választójogi törvényjavaslat benyújtását szorgalmazza.

Dr Medvigy Gábor ellenzi dr Váradi indítványát. Ez politikai kérdés, aminek tárgyalása meg nem engedhető. Indítványozza, hogy a rendkívüli közgyűlésre vonatkozólag az elnök eljárását minden kritika nélkül foglatják a jelentésbe.

Ezután dr Wallner Ödön elnök magyarázta eljárását. A rendkívüli ülést nem hívta össze, mert hiába is határozta volna a jun. 4-iki események fölött, az igazságügyminiszter a határozatot megsemmisítette volna.

Nagy izgalomban rendelte el ezután a szavazást. A rendkívüli közgyűlésre vonatkozólag dr Medvigy Gábor indítványát fogadta el a közgyűlés.

A választói jogra vonatkozó indítványt 32 szavazattal 8 ellenében elfogadták.

Tisza a királynál. Gróf Tisza István, a képviselőház elnöke, a házszabályrevízióknak a képviselőházban való elintézése után Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Mit akar az ellenzék? A házszabályrevízió tárgyalásának megkezdése előtt Tisza István gróf két napos szünetet adott a parlamentnek. Ezalatt a kétnapos szünet alatt a munkapárt is, az ellenzék is értekezletet tart, hogy foglalkozzék a házszabályok kérdésével. Az kétségtelen, hogy ezen az értekezleten erős kifakadások fognak elhangzani az intézőbizottság ellen, de nem valószínű, hogy emiatt a szövetkezett ellenzéki pártok között szakadás álljon be. A függetlenségi és 48-as párt tegnap este Justh Gyula elnöklésével ülést tartott, amelyen az általános helyzettel foglalkozik.

A háboru megújulása.

Már-már bizonyosra vették beavatott körökben is a békét s ime, új erővel tör ki a háboru a Balkánon.

A görögök szerencséje csábitja a szerbeket és montegnóriakat. Janina után Skutarit is elakarják foglalni, sőt a szerbeknek merészebb terveik vannak — Albániával szemben. Emellett a törökök is támadólag léptek fel a bulgárokkal szemben, mert hallani sem akarnak olyan békekötésről, mely Drinápoly átengedésén kívül hadisarcot is követel tőlük.

*

A háboruról szóló tudósításaink a következők:

Drinápoly ostroma.

Szófia, márc. 10.

A hatalmak közvetítése nem ígér eredményt. A bolgár hadvezetőség elhatározta, hogy újult erővel kezdi az ostromot Drinápoly ellen. Két nap óta dörögnek az ágyuk és a keleti részen egy erődöt a bolgárok elfoglaltak. Drinápoly meghódolását biztosra veszik a főhadiszálláson.

A leszerelés.

Pétervár, márc. 10.

A leszerelés megkezdését a jövő hét elejére várják.

A török sereg támad.

Konstantinápoly, márc. 10.

A haretéren megnyílt az idő és a török sereg Csataldzsánál és Bulairnál általános támadásra készül. Ezért rendelte vissza a porta Izzed pasát, a sereg fővezérét. — Szombaton Sakikójjál a törökök véres ütkö-

zet után visszaverték a bolgárokat, de 120 embert vesztek, 12 tiszt is elesett és 350 sebesült volt.

Folytatják a háborut.

Konstantinápoly, márc. 10.

A minisztertanács viharos lefolyású ülésén elhatározták, hogy a béketárgyalás megszüntetésével a háboru folytatását azonnal megkezdik, ha csak a szövetséges balkáni államok a hadikárpótlás követeléséről le nem mondanak.

Politikai hírek.

Lukács Bécsben.

Lukács László miniszterelnök szombaton este Bécsbe érkezett s a bankgassei magyar palotában szállott meg. Az estét a miniszterelnök Bécsben időző családjával töltötte el. Vasárnap reggel a miniszterelnök diszmagyarba öltözve féltíz órakor Schönbrunnba hajtatott, hogy jelen legyen Jankovich Bélának, az újonnan kinevezett vallás- és közoktatásügyi miniszterek eskütételén. A király ezután külön kihallgatáson fogadta Lukács Lászlót. Ez a kihallgatás háromnegyed óra hosszat tartott. Ez alkalommal a miniszterelnök beható jelentést tett a legutóbbi időben történt összes eseményekről.

A kihallgatás után Lukács miniszterelnök visszatért a bankgassei magyar palotába. Ott fogadta Cuvaj dr horvát bán, királyi biztossnak látogatását, a ki még mindig orvosi kezelés alatt van és ezért állandóan Bécsben tartózkodik. A miniszterelnök ezután meglátogatta Berchtold gróf közös külügyminisztert és a délután folyamán Stürg gróf osztrák miniszterelnökkel is találkozott. Lukács László miniszterelnök délután 5 óra 50 perckor visszautazott Budapestre, s megérkezett 9 órakor.

A király elégedett.

A miniszterelnök tegnapi kihallgatásának lefolyásáról a Budapesti Tudósító illetékes helyen a következő közlést kapta: Őfelsége a kultuszminiszter eskütétele után háromnegyed óráig tartó magánkihallgatáson fogadta a miniszterelnököt. A miniszterelnök jelentéseit ő felsége kegyesen tudomásul vette és az elért eredmények fölött legteljesebb megelégedését fejezte ki.

Uj államtitkár. A király az igazságügyi miniszter előterjesztésére Belley Rickl Gyula miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

Az ipartestület ünnepe.

Bertsey György arcképének leleplezése.

Szép ünnepély keretében róttá le kegyeletét a nagyváradi ipartestület egy évvel ezelőtt elhunyt kiváló elnökének: néhai Bertsey Györgynek emléke iránt.

Az ipartestület helyisége részére Kémeri-Nagy József festő művészszel megfestette Bertsey György életnagyságu arcképét s vasárnap szép ünnepség keretében leplezték le a jól sikerült arcképet.

Vasárnap délelőtt 11 órakor már zsúfolásig tömve volt az Iparos kör nagy terme vendégekkel s az ipartestület előljárósági és rendes tagjaival. A vendégek között ott voltak: Hlatky Endre főispán, dr Hoványi Géza orsz. képviselő, Rimler Károly polgármester, dr Moskovits József kamarai elnök, dr Sarkadi Lajos kam. titkár, Lukács Ödön v. tanácsnok, Gerő Armin főkapitány, dr Sebő Mihály ipartest. ügyész, Szűts Izsó ipariskolai igazgató, Pirovich József hitel-szöv. orsz. felügyelő, Erdélyi Miklós szin-igazgató stb.

Gróf Széchenyi Miklós püspök franciaországi zarándokútja.

A nagyváradi lat. szer. egyházmegye főpásztora római zarándokútját összekötötte két francia kegyhely meglátogatásával. Az egyik mi lehetett volna más, mint a Szeplőtelen Szűz diadal-trónusa a Pyrénék tövében, a gyönyörű Lourdes? Valóban lehetetlen szavakba önteni azt a varázst, amelyet az a természetes és a malaszt adományával elárasztott hely az emberi lélekre gyakorol. — Mi mégis azt hisszük, hogy abból a gyönyörű poétikus beszédből, melyet itt 1881-ben boldog emlékü Nogáll püspök tartott, még aki soha nem járt Lourdesban, kiérez valamit ebből a varázsból.

„Köszöntünk óh szép vidék! Köszöntünk titeket, ti dicső előőrsei egy nagy és nemes nemzetnek! Oh te boldog völgy, mit az áhítat illata leng át, mit hóval és virágokkal fedett hegyek környékeznek, két évszázad trónusa, melynek feje jégből van és lába pázsit. Ezen óriás hegyek nem jelképezik-e, Szeplőtelen Szűz, a te nagyságodat. Homlokodnak, te hatalmas hegy, fénylő fehérsége nem tükre-e a Szent Szűz magasabb értelme fényjének? A Gave mentén elterülő pázsit nem az ő érneinek virága?!”

A természet és a kegyelem bűnületéhez odatársul a művészeté. A gyönyörű karsu fehér bazilika pompás koronája a megjelenés

sziklájának; alatta a kriptatemplom, előtte a Szent Olvasó tizenöt kápolna temploma, melyet a kettős felhajtó, mint anyai ölelésre tárt két kar övez, hangulatos variációi a megjelenés sziklabarlangjának.

Hát még micsoda látvány az, mikor egy-egy este a vár felől a bazilika felé tekintünk s a villamos lángok szakadatlan gyöngy-sora az egész páratlan architektúrát, Szent Olvasó templomát, a két-tornyos felhajtót és lépcsőzetet, s ezek fölött a karsu esuesives bazilika alakját rajzolja az ég sötét bársonyába!

Várad főpásztora e hó 8-án, szombaton délután érkezett a Riviera felől e gyönyörű helyre.

Nemsokára a megérkezés után titkárával, Brém Lőrincsel a szent szobrokkal ékes esplanade-on át a bazilikának tartott s feljárta az összes szent helyeket. A bazilikát, melynek falait arany, ezüst, drágaköves fogadalmi ajándékok ragyogó mozaikja lepi, melynek iveiről egész zászlóerdő függ alá, a Szent Olvasó templomát, végre a legszentebb helyet, a grottát. Másnap, 9-én, vasárnap délelőtt, borongós, hideg időben, a szabadban misézett, a grottaoltárnál, a Szeplőtelen Szűznek a grotta felső üregéből előragyogó fehér márványszobra alatt. Utána végighallgatta ugyanott titkárja miséjét. Bizonyára elsősorban szeretett egyházmegyéjét ajánlotta a Szeplőtelen Szűz oltalmába. Még aznap látoga-

tást is tett a tarbesi egyházmegye épen Lourdesban tartózkodó püspökénél, Schoepfer-nél. A német nevű francia püspök a lourdesi Szűz kultuszában méltó utódja a dicső emlékü Laurence-nak, ki a megjelenés idején (1858) volt püspöke a tarbesi egyházmegyének. 1902-ben ő ajándékozta meg XIII. Leo pápát a lourdesi templom és barlang utánzatával a vatikáni kertben.

Széchenyi püspök 10-én, hétfőn buesut mondott Lourdesnek. Hogy melyik a második kegyhely, amelyet meglátogat Franciaországban, könnyen kitalálhatja, aki csak egy kissé is ismeri Várad főpásztorát. Jézus isteni Szívének buzgó imádója nem kerülhetett el Paray le Monial-t, Jézus Szive tiszteletének Betlehemét, hol egykor, a „napkirály” századának hetedik tizedében Alacoque Mária Margit, a jámbor zárdaszűz magától az Üdvözítőtl nyert kinyilatkoztatást, s attól az időtől kezdve a Szent Szive tiszteletének lánglelkű hirdetője és csaknem vértanuja lett. Várad főpásztora, ki minden körlevelét Jézus Szive képével ékesíti, 10-én elutazott Lourdesból Lyon-on át Paray-le-Monialba indult. Holnap fogja ott Jézus Szive megjelenésének oltárán bemutatni a szent miseáldozatot, s befejezni zarándok útját. 15-én, legkésőbb 16-án már énekelhetjük:

Isten hozta hiv nyájához

A főpásztor és atyát . . .

Czeglédy Jeremiás ipartest. elnök üdvözölte a megjelent vendégeket és az ipartestület tagjait. Ezután méltatta kegyeletes szavakban néhai Bertsey György életét, működését és érdemeit. Felemlítette, hogy egy negyed századon át állott a n.-várad ipartestület élén s szolgálta az iparosok érdekeit. Mikor Bertsey örökét átvette, talált 300,000 korona értékűt: a testület székházát és a menzát; ez a két intézmény megérdemli, hogy hálás szívvel gondoljunk rá és működésére. Kiváló érdeme még, hogy mikor átvette az ipartestület vezetését, első gondolja volt, hogy teremtsen, alkosson és kéregessen. Összhangot békét, egyetértést teremtett az iparosok között. Az ő felhívására, akciójára megalakították a szakosztályokat s ezzel a helyi ipar fejlődésének vetették meg alapját. Egy legkedvesebb eszméje volt a menház létesítése. Felkereste a főpapokat s ezek bőkezűen adakoztak, mikor kifejtette előttük a menház nemes célját. A pénzintézeteknél is eljár, hogy adakozzanak a szép célra. Az iparosok perselylyel gyűjtöttek az ő felhívására a piacon. Így létesült az az áldásos intézmény, amelyben az elaggott szegény iparosok gondtalanul hajthatják le fejüket. Megalkototta Bertsey az ipartestület hitelszövetkezetét, amely szépen prosperál s éppen a mostani válságos viszonyok között is nagy hasznára volt az iparosoknak. Ezekért a nagy érdemekért a hálás utódok csak tisztelettel emlékeznek meg róla. Egy egész ember volt Bertsey, ki közéleti szereplésével becsületet vívott ki s aki nem önös célokat, hanem polgártársainak érdekeit szolgálta. — Az ilyen ember emlékét nem lehet a szívből kizárni. Bertsey György úgy tűnik fel neki, mint egy csuda ember, akit eltemettek, elsirattak, de mégis itt van közöttük. Meglátjuk jószágos arcát, ha lehull a lepel. (Az arcképről lehullott a lepel.) Bertsey! te voltál az a mi szívünknek kedves ember, akit mi elfelejteni nem tudunk soha!

Ezután a vendégek üdvözölték Czeglédy Jeremiás elnököt s a szép ünnepély véget ért.

A társas vacsora.

Este 8 órakor, az ünnepély alkalmából nagy társas vacsorát rendeztek Benrád Albert Arany Sas vendéglőjében, amelyen 200-nál többen voltak jelen. Mint vendégek megjelentek: Rimler Károly polgármester, dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő, dr. Moskovits József kamarai elnök, dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár, Lukács Ödön tanácsnok, Szűcs Izso, Erdélyi Miklós, dr. Adorján Emil, Dajka Endre, dr. Olasz Béla, dr. Altmann Jakab, dr. Sebő Mihály, Pirovich József, Kelen Béla, az ipartestület elöljárósága s az iparosok közül sokan.

Az első pohárköszöntőt Rendes Vilmos mondotta Rimler Károly, dr. Hoványi Géza, Lukács Ödön és a többi vendégek.

Rimler Károly Bertsey érdemeit méltatta s kívánta, hogy sok ilyen önzetlen, igaz polgárt adjon az Isten Nagy-Várad városának.

Kelen Béla Bertsey György méltó utódait: Czeglédy Jeremiást és Rendes Vilmost éltette.

Dr. Hoványi Géza Bertsey közszereplését esetelte s mint az iparosok példaképét apostrofálta.

Dr. Moskovits József szintén Bertsey életével foglalkozott s kívánja, hogy mind azok a szép eszmék, amelyek Bertseyt hevitették, valóvá váljanak.

Czeglédy Jeremiás mint házigazda vendégeit köszöntötte fel.

Dr. Sarkadi Lajos azt kívánta, hogy az az energia, amely Bertsey kiváló tulajdona volt, az iparosokból, de különösen a vezetők közül ne hiányozzék.

Lebovits Rudolf az előiparosság érdekeiről szólott s hibáztatta, hogy a helyi ipart nem pártolja. Ezt a támogatást kéri.

Lukács Ödön az iparos érdekek támogatását kívánja s erre ürti poharát.

Dr. Adorján Emil Bertsey tiszta jellemét emelte ki és sok ilyen jellemes, szókimondó polgárt kíván.

Sztarill Ferenc a nőket köszöntötte fel.

A társas vacsora kedélyes hangulatban tartott sokáig.

Benrád Albert vendéglős úgy a kitünőtalok és ételekkel, mint a kiszolgálással nagy elismerést aratott.

A szentgyakorlatok befejezése.

P. Csávossy Elemér szentbeszédei véget értek; de hatása megmaradt, ott zsong a lelkekben és megtermi sorban áldásos gyümölcsét.

Vasárnap reggel jelentkezett az első eredmény: az ünnepélyes közös szent áldozásnál. Az olaszii plébánia templom a kora reggeli idő dacára, teljesen megtelt közönséggel. — Képviselve volt a társadalom minden osztálya; előkelő, vezető állásban lévő férfiak ott térdeltek az egyszerű munkás mellett s a prémes boák mellé odakerült a munkás-asszony fekete kendője s valamennyien egynek, testvérnek tudták magukat és egyforma alázattal borultak le az oltári szentségben jelenlévő Istenember előtt.

P. Csávossy még egy rövid beszédet tartott, aztán kezdetét vette a szentmise. A főoltárnál dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t. nagyprépost, a két mellékoltárnál Fetser Antal és dr. Lányi József felszentelt püspökök mondottak a misét; a három miséző püspöknek az Vrak Kongregációjának hat tagja ministrált. — Mise közben járultak a hivek az Oltárszentséghez is; P. Csávossy szentbeszédeinek mélyeséges hatását semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy ezen az egy napon, ide nem számítva az előző napi áldozásokat, ezeröttszázan vették magukhoz az Ur testét, köztük meglepő nagy számmal az intelligencia tagjai. Megható látvány volt, mikor egész családok közösen járultak az Úrasztalához.

Mise végén Csávossy pápai áldást adott, melyet térdre borulva fogadtak; utána az összes jelenlévők felálltak s elénekelték a pápai himnuszot.

Délután az Oltáregylet ájtatosságán még egy beszédet mondott P. Csávossy a sajtóról. Tüzes, gyújtó és hatalmas beszédben mondotta ki az igazságot, hogy a rossz sajtóban három ellenség tör az Ur Jézus és az Ő vallása ellen; a szabadszóló, a zsidóság és a szociáldemokrácia. Ezzel szemben minden öntudatos katolikusnak kötelessége ezt a rossz sajtót kiszorítani és a keresztény sajtót támogatni, terjeszteni.

Este az Urak Kongregációja vacsorát rendezett P. Csávossy tiszteletére; a vacsorán számos sikerült tósztt hangzott el s adott kifejezést annak az igaz szeretetnek, melyet Csávossy maga iránt mindenütt keltett. Vacsora után számosan kikisérték a vasúthoz a lelkes apostolt, aki az éjfél személyvonattal visszautazott Budapestre, hogy Magyarország több más városában folytassa gyönyörű, eredményes működését.

A katolikus lelkek főséges ünnepébe vasárnap a „Nagyvárad Napló” próbált diszsonanciát hozni, megismételvén azokat a gyatra kis kiruccanásokat, melyeket az „Uj Nagyvárad” előbb kitálalt. Nem tudtuk, hogy a Napló az Uj Nagyváradból meríti szellemi táplálékait, vasárnapi tárcáját ollóval az Uj

Nagyvárad tudományából bőviti. Eddig azt hittük, hogy ha a katolikusokról ír, tud a Napló magától is valótlanosságokat kifundálni, hogy most már valótlanosságokat is a szomszéd hitsorsostól kölcsönöz: az elszegényedésnek ekkora fokára igazán nem gondoltunk. Így aztán kénytelenek vagyunk a Naplónak azt a tanácsot adni, hogy ha máskor egy jezsuitáról akar írni, talán kivételesen próbáljon eredeti riportról gondoskodni. Olyan riportert nem tud küldeni természetesen, aki egy jezsuitával szóba tudjon állani komolyan; legalább olyat küldjön ki, aki közepes képzettség mellett valamit kapiskálni képes egy nagy tudós értékes, gyönyörű fejtegetéseiből s nem állít ki magáról — majd megmondtuk milyen bizonyítványt egy Csávossy lekritizálásával. Az efféle sületlen és valótlan kritika tudvalevőleg — a kritikusról kiabál nem éppen hízogó dolgokat.

Markovits Károly halála.

A megveháza ormán ismét fekete lobogót lenget a szél. A vármegye urai közül hunyt el egy régi tevékeny ember: Markovits Károly földbirtokos. Pár nappal ezelőtt még látták őt, magas kora dacára is fiatalos kedvvel sétálni a Rákóczi-uton.

Legutóbb Margitán volt kint, ahol a sorozáson mint polgári elnök működött. Mikor innen haza érkezett, rosszul érezte magát úgy, hogy ágyban kellett maradnia. Állapota súlyosbodott. A hülése tüdőgyulladásig fokozódott, melyből nem tudott menekülni. Vasárnap már oly súlyos volt állapota, hogy a családtagokat a beteg ágyához kellett hivatni; rokona dr. Ferdényi Kálmán az utolsó szentségeket is feladta neki.

Hétfőn, mikorra várták a javulását, még súlyosabb mérvben hatalmasodott el a baj. Hétfőn délben már bekövetkezett az agónia és rövid idő múlva a halál. A gyászshir csakhamar szétfutott a városban és a részvénytárgyak egész özönével árasztották el a családtagokat. A halálesetről értesítették az alispánt is, aki nyomban kitűzette a megyeházára a gyászlobogót.

Az elhunyt iránt osztatlan részvét nyilvánul meg az egész vármegyében, hol mindenki ismerte az öreg urat. Legutóbb súlyos csapás érte Markovits Károlyt, fia, ifj. Markovits Károly eszéfi főszolgabíró hirtelen halála által. Markovits Károly egyike volt a vármegye tekintélyes hallgató férfiainak.

Gazdaságának az árpádi és libárdi pusztáknak vezetése mellett nagy szeretettel foglalkozott a megye közügyeivel. Mint virilis, évtizedek óta tagja volt a törvényhatóságnak. Egyik volt birtokát, az árpádit, Beöthy László kereskedelmi miniszter vásárolta meg.

Az elhunyt temetése szerdán délelőtt fél 10 órakor lesz. A gyászsházánál történő beszterelés után a koporsót a Szent László templomba viszik, ahol requiemet tartanak felette. Innen az olaszii sirkertbe vonul a gyászmenet, ahol a családi sírhelyen helyezik nyugalomra.

A gyászsesetről a család a következő jelentést adta ki:

Özv. Terpesti Moskovits Károlyné szül. Jakab Terézia, a maga, gyermekei, unokái és összes rokonok nevében mélyen elszomrodott szívvel tudatja felejthetetlen drága jó férjének terpesti Markovits Károlynak Biharvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának élete 82-ik és boldog házasságának 51-ik évében folyó hó 10-ik napján d. u.

órákor a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 12-én d. e. fél 10 órákor fognak Darajanichtea 3. sz. gyászházánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent László templomban megtartandó gyászszentmise bemutatása után az olaszii temetőben levő családi sírhelyen örök nyugalomra téteti. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívhatnak. Nagyvárad, 1915. március 10. Aldás béke poraira! Dr Pajor Kálmán szül. Markovits Gizella Kerpely Kálmán szül. Markovits Emma, Markovits István gyermekei. Özv. ifj. Markovits Károlyné szül. Kaffka Jenny menyje. Dr Pajor Kálmán, Kerpely Kálmán vejei. Pajor Gizella, Pajor Erzsike, Pajor Kálmán, Pajor Antal, Kerpely Kálmán, Kerpely Vince, Kerpely Antal, Markovits Emma, Markovits Vince, Markovits László unokái. Terpesti özv. Markovits Vincéné szül. Zsenay Markovits Vilma sógornője. Szentkirályi Odónné szül. Markovits Janka unokahuga.

A vonat elé feküdt.

Izgalmas jelenet a pályaudvaron.

Nagyon a szívére vette egy elkeseredett magyar az élet nehézségeit és csapásait. — Nem bírta elviselni a komor elhatározással elszánta magát a halálra. Rémes tervét tegnap akarta keresztül vinni a nagyváradai pályaudvaron.

Balogh Dávid igen jómódu parasztagazda Fugyivásárhelyen. Szép családja van, viruló egészséges gyermekei, híres — szép felesége, aki igen-igen szereti az urát.

Balogh uram azonban már évek óta sanyalódik egy súlyos vesebajban, amely évről-évre mind jobban emészti, sápasztja. Már itt vannak az idén is a tavaszi munkák a mezőn s ő nem tudott dologhoz állni. Egészen elgyengítette a betegség.

Járt be a városba sűrűn. Végigpróbálta az összes doktorokat, de baja csak nem akart elmúlni. Mondotta sokszor az utóbbi napokban:

— Nincs már nekem mit keresni ezen a világon... Csak titeket sajnálak itt hagyni édes szép gyermekeim.

Tegnap aztán bentjárt az egész család Nagyváradon. Bent voltak vásáron.

Délben kimentek a vasúthoz s a család elhelyezkedett a III. oszt. váróteremben. Várták a kolozsvári vonat indulását.

Balogh Dávid egyszer se szó, se beszéd, kifordult a teremből. Körülment és a raktár felől behatolt a perronra. Itt végigfutott s a III. oszt. váróteremmel szemben hirtelen lehunyt magáról a szűrt, szeredást, eldobta pipáját és keresztbe feküdt a sín páron.

Az utasok közt rémült sikoly futott végig, mert éppen akkor dübörgött be egy tehervonat, amely már csak 20—30 méternyire volt a szerencsétlen embertől.

A rendőrökönként derék őrmestere észrevette a bajt. Integetni kezdett a mozdonyvezetőnek s az meg is állította a vonatot, mielőtt a szerencsétlenség megtörtént volna.

Kerekes őrmester beküldötte a rendőrségre Baloghot, aki teljesen épelméjű. Nem bírja a betegségét tovább, azért akart meghalni.

Családja az egészről nem tud semmit, mert Balogh ma megy haza, ahol azóta a legnagyobb aggodalommal keresik mindenütt.

A Régészeti Egylet választmányi ülése.

*

Vasárnap délután 5 órákor a vármegyeháza kistermében választmányi ülést tartott a Régészeti Egylet. Az ülésen dr Karácsonyi János kanonok elnökölt. Jelen voltak: Hlatky Endre főispán, Grócz Béla, dr Némethy Gyula, Lakos Lajos, Szilágyi Dózsa, Ferdényi Olivér és Peszeky Ferenc.

Dr Karácsonyi János előterjesztéssel az elnöki jelentéseket. Ezekkel kapcsolatban javaslatot tesz, hogy 500 korona segélyt kérjen az egylet a Múzeumok és Könyvtárak Országos felügyelőségétől. Az egylet nem bírja fedezni kiadásait. A váradi várban folytatott ásatásoknál összesen 240 korona tulkiadás volt.

Emellett nincs elég fedezete az egyletnek az esetleges leletek alkalmával szükséges ásatások elvégzésére. Most is Székelyhidon egy igen érdekes őskori leletre bukkantak s nincs meg a kellő anyagi erő, amellyel el lehetne végezteni az ásatásokat.

Ami egyes ágakban többlet fentmaradt, azt is már lefoglalták a néprajzi dolgok beszerzésére.

Majd arról tesz jelentést, hogy egy megkeresés érkezett az elnökséghez, amelyben az egylettől követelik annak az 5000 köbméter viznek az árát, amely a várban kifolyt az ásatások alatt. Ez körülbelül 200 kor. Javasolja, hogy keressék meg a városi tanácsot, hogy engedje el a víz árát. Különben pedig az egylet nem hibás. A katonáknak észre kellett volna venni, hogy a eső megrepedt.

Hlatky Endre: Nem hiszem, hogy a tanács elzárkóznék a kérés elől.

Támadás az egylet ellen.

A főispán felhívja, hogy egyik helybéli lap szomorú állapotokról tesz jelentést. A múzeumban romlanak a drága gobelinek, eszi a moly a szőnyegeket, az eső becsurog a plafonon s hogy roppant kezdetleges a felügyelet.

Karácsonyi János megütközéssel értesül az illető lap tulzó állításairól. Az egylet mindent megtesz vagyoni erejéhez képest, amit csak megtehet a múzeum és a múzeumbeli tárgyak épségben tartására. A plafon repedését ezelőtt 3 évvel kijavították.

Némethy Gyula: A gobelineknek nincs bajuk. Inkább a perzsa szőnyegek és a futó szőnyegek vannak kitéve a molyok kártevő rongálásának.

Négy gobelint pedig már 3 éve felküldtek Budapestre restaurálás végett és a esomagot még ki sem bontották. Így aztán nem esoda, hogy bizony egyik-másikban hiba esik.

Arra a kifogásra pedig, hogy a múzeum télen nincs nyitva s hogy nem fűtik: esodalkozással válaszol. Múzeumot nem szabad fűteni. Nincs is kályha a múzeumban, mint ahogy nem is szabad annak lenni.

A felügyelet primitív ségének oka ismét az anyagi erők gyengesége. Különben Salzburgban is — mondja a főispán — egy öreg szolga mutogatja a múzeumot.

Dr Némethy: S tessék megnézni: Bécsben a Lichtenstein képtár, amely a világ legnagyobb szerűbb képtára, télen állandóan zárva van.

Ezután szó esett még arról a mostoha

bánásmódról, amellyel úgy a város, mint a megye viseltetik a múzeum iránt.

— Le kellett laposra nyomni az épületet is, mert nem volt pénzünk feljebb emeltetni. Pedig Rumanóczy egészen más tervet készített, mondotta a főispán.

— A főispán ur ebben téved. Mert tudunkkal éppen ez ellen a terv ellen erős tiltakozás történt s a tervet az akkori elnök távollétében fogadtatták el a választmánnyal. — Később lett volna rá pénz. — S akkor egy monumentális épületet emelhetek volna, amelyet nem kell minden évben toldozni-foldozni.

Dr Karácsonyi János javasolja, hogy a pénztári maradványból adjanak ki egy évkönyvet, amelynek főcíme ez legyen: Biharvárad. Az indítványt elfogadják.

Végül dr Némethy Gyula jelenti, hogy a Pata-pusztán igen sok ezüst és rézpénzt találtak. Az igen értékes pénzeket maga gróf Széchényi Miklós gyűjtötte össze s juttatta el a múzeum vezetőségéhez. Indítványozza, hogy ezért jegyzőkönyvi köszönetet mondjanak neki. Az indítványhoz egyhanguan hozzájárulnak.

S mivel több tárgy nem lévén, az elnök berekesztette az ülést.

FEHÉRRE MOSSÁK

a szociálista pártvezetőséget.

Népgyűlés a Nagypiac téren.

*

Na, ez is megvolt. Nem verték be senkinek sem a fejét s a n.-piactéri bérházak izléstelen ablakai is éppen maradtak. A nép egy-két száz esüggedt, levert, szürke szemű fia ott gyűrűdzött a piaci porban, a vasredőnyű üzleteknek nekidőlve hallgatták a „szolnokot.” Hallgatták és nem lelkesedtek. Hallgatták és a tér szélein lustán, elbizakodva állott a rendőrök kék sora, nagyokat ásítottak s a rendőrlovak néha-néha harciasan felnyerítettek.

Egyébként pedig a legbőkésőbb keretek közt folyt le a népgyűlés, amely első volt a nagy politikai tömegsztrájk leszerelése óta. Tulajdonképpen tárgya is ez volt s a budapesti központi vezetőség leküldött egy vezéralakot, hogy igazolja a nép előtt a vezérkar eljárását.

Miért érezték szükségét annak, hogy igazolják magukat az ismeretlen tömegek előtt? Miért mosakodnak? Miért küldenek ide egy kis kaliberű szolnokot, aki egy kérdés, egy vád körül futkózik örült kétségbeeséssel, kerülget egy titkos gondolatot, amely folyton ott motoszkál az ő szegény és fájó fejében és mindenkinek, az egész hallgatóság fejében.

A szolnok — valami Weisz vagy Preusz — próbálkozik. Próbálja elhessegetni ezt a fekete hangulatot. És mindég visszatér egy kongó, erőtlén frázisra.

— A szociáldemokratapárt vezetősége nem szerelte le a sztrájkot, csak elhalasztotta. Nem biztatott most eredményre, tehát kár lett volna minden esőppnyi elpazarolt erőért. Okosan cselekedtünk. A szociáldemokratapárt vezetősége tudja, hogy miért halasztotta el a sztrájkot.

Elhiszem, hogy tudja. Hát még ők sem

HÍREK

Tájékoztató.

Március 14. A Katholikus Kőr ötödik köznevelési estélye.

Március 16. D. e. 11 órakor Katholikus Kőr közgyűlése.

Márc. 17. Közgazdasági Bank r. t. felszámolásban, közgyűlése d. u. 3 órakor.

Április 20. A Katholikus Kőr záróünnepélye

tudnak? De aztán ennél tovább nem ment a kicsi szónok. Volt még szó beszédjében hatalomról, pénzről, panamáról (itt beavatkozott a rendőrség és a kicsi szónok még csak nem is csinált műfelháborodást, hanem fájdalmas kinnal elhallgatott), továbbá gépfegyverekről, katonaságról, kozákuralomról, általános titkosról, sőről és egyéb közismert népgyűlési táplálékokról.

A népgyűlés egészen a megszokott menü szerint étkezett, csak hogy valami megromtatta az emberek gyomrát. Az a valami, a mi abba sok miért?-be volt eltakarva, a mi nyomott hangulatot csinált és általános nyilvános nemtörődőséget.

Mikor a rendőrtiszt félbeszakította az izadó szolnokot, az hirtelen nem tudta folytatni gondolatmenetes beszédét. Előkotortászt gyűrött írásait s abból nézte meg a következő szakasz bekezdését.

Ezen mosolygott a nép. Egy sárga arcú legény odakiáltott:

— Mi az elvtárs? A maga torkán is megakadt a cseresznyemag!...

— Hehehe! Huhuhu! — nevetett a tömeg.

De azután jött a fekete leves. Egy másik ember lépett fel a szószékre. Örömszűg fogadta, mint az olyan embereket, a kiről tudják, hogy gyűléseken jó vicceket szokott mondani.

Most csalódtak benne. Nem mondott vicceket. Bizonyosan fázott. Nagyon kellemtelen, szellős hely az a Nagypiac!

Valami lesújtó kritikát olvasott fel egy „külföldi lapból” a magyar kormányról. Azt nem mondta meg, hogy melyik lapból. T. i. ettől sok függ, mert lap és lap között óriási különbség lehet.

De mindegy. Ez nem fontos. Az ember olvas, olvas, döcög, keresi a magyar szavakat s az egyik szépségjelző gradus superlativusára nem találja a megfelelő magyar kifejezést.

... A vezetőség kinosan fészkelődik, a szónok hallgat... Az egyik aztán odaugrik és fülébe sug egy zamatos jelzőt. Ezzel aztán átdöccentünk a rendes vágányra... Gépfegyver, szuronyerdő, katonaság, kozákok és rendőreszizmák... ajajaj! Hogy ismerjük már ezeket!

Miért nem voltak erősek, frissek, bátrak, miért nem harsogtak, mint máskor?! Így már nem imponálnak a népnek, a mely szívesebben fogadott volna vasárnap délután egy jó szivart, mint ezt a népgyűlést. Teljesen felesleges volt a szónoknak a népet csendre inteni. Ő maga sem hitte, hogy nagyobb ricsaj lesz. De már ez így szokás, kérem.

S a vezérek hamar elhajtattak a hideg fórumról, a hol úgy látszik, nem egyhamar fog felesapni számukra a lelkesedés lángja.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor a-lino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerzethetők be.

* **Felsőbb leányiskola Nagyváradon.** A Nagyváradon felállítandó felsőbb leányiskola ügye most már a megvalósulás stádiumába jutott. Az állam még ez év őszén, szeptemberben megnyitja az iskolát, amely a magasabb nevelést lesz hivatva szolgálni. Egyelőre az 1. és az 5. osztályt állítják fel s évről-évre fokozatosan létesítik a többi osztályokat is, úgy, hogy 4 év alatt a 8 osztály életbe lép. A telket, épületet, felszerelést, fűtést, világítást Nagyvárad városa adja, míg a tanszemélyzetet az állam fizeti. Tegnap Nagyváradon járt a kultuszminiszter megbízásából Révfy Ferenc, a felsőbb leányoktatás orsz. főigazgatója, hogy az előkészítést s a telek kérdését elintézzé. Hosszas tárgyalást folytatott a polgármesterrel és a tanács tagjaival. Egyelőre bérhelyiségben lesz az iskola. Az épület helyét még nem állapították meg, de valószínű, hogy az olaszai polgári leányiskola és az ezzel szomszédos volt püspökségi magtár helyére építik fel az impozáns iskolaépületet.

* **Báró Wodianer temetése.** A szombaton elhunyt kapriorai báró Wodianer Albert v. b. t. t. főrendiházi tag temetést tegnap délután négy órakor beszentelték Budapesten a Liszt Ferenc-téri palotában. Azután a Szolnok melletti Szanda-pusztára szállították, ahol örök nyugalomra helyezik.

* **Gróf Vay Ádám tragédiája.** A magyar főúri világ egyik népszerű tagja, gróf Vay Ádám főrend vasárnap délelőtt óta átlótt tüdővel fekszik a Herzel-féle „Fasor” szanatórium egyik betegszobájában. A szimpátiikus mágnás mellét revolvergolyó furta át, de hogy azt a gróf saját elhatározásából röpfette magába, vagy pedig végzetes szerencsétlenség történt, az titok marad. A helyzet, melyben a főurat a lövés eldördülése után találták, amellet szól, hogy gróf Vay Ádám öngyilkossági kísérletet követett el. Ezzel szemben igen fontos ténykörülmeny támogatja azt a verziót, hogy véletlen szerencsétlenség történt. A gróf kezében tisztítás közben elsült egy antik pisztoly. Herzel báró Vay gróf állapotáról így nyilatkozott: A gróf állapota igen súlyos, olyanira, hogy életbenmaradásához kevés remény van. Az operációról egyelőre szó sem lehet. A beteg az éjszakát álmatlanul töltötte, azonban mindvégig eszméleténél volt. A szanatóriumban tegnap óta a főúri világ Budapesten időző tagjai családostól személyesen érdeklődtek a beteg állapota iránt. Ezenkívül azonban igen sokan táviratban és telefonon kérdezősködtek a szanatóriumban.

* **Elek Gusztáv halála.** Pazonyi Elek Gusztáv, es. és kir. kamarás, nyug. ezredes Budapesten elhunyt. Elek Gusztáv pár évtizeddel ezelőtt egyike volt a nagyváradai társasélet kiválóbb alakjainak. Bihar-

megyei, mezőpeterdi földbirtokos, hosszabb ideig lakott Nagy-Váradon. Egyik leányát gróf Karátsonyi, másik leányát pedig dr. Beöthy Pál volt főszolgabíró, most képviselőházi alelnök vette nőül. Kiváló katoná, kitűnő vívó volt, s több párbaja országos szenzációt keltett annak idején. Elhunytát kiterjedt családja, köztük fia Elek Gusztáv peterdi földbirtokos gyászolja.

* **Egy iparágat a tönkremenés fenyeget.** Minden iparágnál a megdrágult nyersanyagok és munkabérek horribilis ár-emelkedéseket vontak magok után úgy, hogy azok egyik-másika nemcsak megkétszereződött, hanem megháromszorozódott. Csupán a cipész- és csizmadia-iparosok nem tudtak versenyt tartani a folyton emelkedő bórárakkal. Most életbelépett a talpbőrkartel, amelyben a 17 magyar és 52 osztrák talpbőrgyáros az árakat 30—46 százalékkal felemelték. Ez arra indította az összes cipész- és csizmadiamestereket, hogy árakat a kényszer hatása folytán egyöntetűen szabályozzák és felemeljék.

* **Elpusztult ipartelep.** Vasárnapra virradón nagy tűz pusztított az élesdi pályaudvaron. A tűz éjjel 11 órakor kezdődött a Klár-cég mésztelepén és másnap déli 12 órára teljesen elhamvadt az egész telep. Az élesdi pályaudvaron csak nem rég építették fel a telepet, ahol a Klár-cég vezetősége nyert elhelyezést. Hatalmas épülettömbből állott a telep. Itt voltak elhelyezve az irodák, a tisztviselők lakásai és kellő felszerelések. Vasárnap éjjel 11 órakor a pályaudvari őr kétségbeesett kiáltozással verte fel a telep lakóit:

— Ég a telep!

A vészhirre azonnal talpon volt a telep minden lakója. A személyzet nagyon kevés volt. Oltani egyáltalán nem lehetett. Első sorban, mert későn vették észre, másodsorban pedig mert a tűz belül keletkezett és mire a tetőn megjelent, már az egész padlás szerkezetét égett. Az épületből semmit sem lehetett megmenteni. A telep lakói tetlenül nézték, mint emésztik fel a lángok a tetőzetet, mint szakadnak be a mennyezetek és mint pusztulnak el a berendezések. A legsúlyosabb a veszteség az irodában, ahol minden üzleti könyv és okmány elégett. A kár meghaladja az 50.000 koronát. Az esetről jelentést tettek a csendőrségnek, mely még tegnap megindította a vizsgálatot. Megállapították eddig, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett. Nincs kizára, hogy a vasárnapi tűz összefüggésben van a Cécke vidékén az utóbbi időben oly gyakori tüzesetekkel. Az is lehetséges azonban, hogy bosszu műve a tüzeset.

* **Halálozás.** Részvéttel értesülünk, hogy Tanay Béla, a nagyváradai máv. főnökség hivatalnok, élete 33. évében Kolozsvárott elhunyt. A fiatal vasuti tisztviselő hosszúságú és súlyos betegségében Kolozsvárott keresett gyógyulást, azonban az orvosi tudomány nem segíthetett s Tanay Béla március 8-án elhunyt. A holttestemet Nagyváradra szállították s tegnap délelőtt fél 12 órakor a nagyváradai vasutállomáson nagy részvét mellett temették el. A fiatal tisztviselő halálát nejjén és édesanyján kívül két kis gyermeke és nagyszámu rokonok gyászolják.

* **Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. MERTZ NÁNDOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel *Braun Margit* Rimánóczy-u. 1.

* **El ne felejtse**, hogy **husvéti locsolókat**, játék-tárgyakat, utazó-táskákat, ridiküloket, ajándék-tárgyakat nagyon olcsón vásárolhat a Párizsi Bazárban, Sas alatt.

* **Györy nővérek** kitűnően szervezett tambura és énekkara szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a *Korona-kávéházat* keresi fel. A 10 tagból álló tambura és énekkar *Mészáros és Szabó* karmesterek kitűnő vezetése alatt áll. Műsoruk elsőrangú számokból van összeválogatva, mindég változatos, szigoruan családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéházba*, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi pompás zenekar egyaránt biztosítják a *Korona kávéház* számára azt a nagy népszerűséget amellyel most bír. A közönség szives pártfogását, kéri továbbra is a *Györy-nővérek*.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a nélkülözhetetlen *Mlle Juliette-féle* angol-, francia- és hall-esont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűzőterem. Állandó nagy raktár fűzővédőkben.

x **Felhivom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az ujonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformatiót, illetve parókat is — természetű művészes kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel *Schmidt* hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Megbízható** mosóné, vasalóné, vagy kisegítő főzőnének ajánlkozik házakhoz özv. Jobbágy Antalné, lakik Velence-part 25. sz. alatt.

x **Házvezetőnőnek** ajánlkozik házhoz vagy plebániára egy közép idejű intelligens komoly nő, a háztartás minden ágában jártas, helyben v. vidékre. *Cim a kiadóhivatalban*.

x **Borkimérés.** Arany János-utca 1. és Teleki-utca 40. szám alatti sarok házban tisztán kezelt asztali borok *Rizling, Muskotály, veres.* ó és *ujbor* kicsinyben és nagyban árusítatik, özv. *Szász Józsefné* kimérő.

x **Első budapesti simfonikus női zenekar**, mely kitűnő képzettségük által ugy zenében, mint énekekben rendkívül kellemes szórakozást nyújtanak a n. é. közönségnek, a Színház kávéházban ma kezdik meg rövid ideig tartó vendégszereplésüket. Műsoruk legujabb opera- és operett számokból van összeállítva, a műsor szigoruan szolid, ugy hogy családoknak is kellemes szórakozást fog nyújtani. Kitűnő kávéházi italok és ételekről, valamint pontos és figyelmes kiszolgálás, mérsékelt árakról *Perl Frigyes* vezetése mellett a legnagyobb gond fordítatik. Számos látogatásért esedezik *Gerő Robert*, karmester

x **Egy igazán életrevaló és lézagpótló** intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró kereskedelmi szakember: *Donát Károly*, ki lakásán, Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a kereskedelmi könyvek felfektetését felölelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutatkozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkiné a saját érdekében ajánlani.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobas lakás** me!ék helyiségekkel! f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **'UZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszemet házhoz szállit **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női cherrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi cherrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatekkek legolcsóbb bevásárlási forrása *Feketénél, Bémer-téren.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

SZÍNHÁZ

...

Heti műsor:

Kedd: Cigánybáró. (R. Réthy Laura vendégfellepte bérletszünet.)
Szerda: Bella (bemutató.)
Csütörtök d. u.: Nagypó (ifjúsági előadás); este: Bella.
Péntek: Bella.
Szombat: Bánkban (diszeladás.)
Vasárnap d. u.: Ezred apja.
este: Cigányprimás (bemutató kisbérletszünet.)

Cigánybáró — Réthy Laurával.

Ma, kedden este kedves vendége lesz a Szigligeti színház szinpadának. *Réthy Laura*, az ország egyik legnevesebb primadonnája, aki hosszú, művészi pályafutása alatt örökké értékes sikereket szerzett, kedden este a nagyváradai színházi közönségtől vesz bucsút, amikor örökre lelép a szinpadról. Bucsút vesz ez estén attól a publikumtól, amelynek dédelgetett kedvence volt és amely bizonyára meleg szeretettel fogja fogadni *Réthy Laurát*, akit Nagyváradra elkísér férje: *Rudnyánszky Gyula*, a kiváló költő is, akit a kegyetlen sors megfosztott szemevilágától és kiragadta kezéből az egykor oly művészi tollat; *Réthy Laura* a *Cigánybáró* Saffját énekl. Az előadás bérletszünetben megy.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

...

Véres szerelmi dráma.

Ketten szerettek egy szép cigánylányt Szakáll községben: *Orgován Gyula* cigánylegény és *Portörő János* nagyharsányi eszmadia. A cigányleány, *Kis Szeréna* alig tudott választani a kettő közül, a két legény pedig halálosan féltékenykedett egymásra. *Portörő* végül elhatározta, hogy megkéri feleségül a tüzesszemű, szép fekete leányt. El is ment a községbe, azonban a leány lakása előtt *Orgován Gyulával* találkozott össze. A cigánylegény hirtelen rátámadt, mire *Portörő János* révolvert rántott elő és kétszer a cigányra lött.

A golyók szerencsére nem találtak, a legény elmenekült, de elhatározta, hogy bosszút fog álni. Nemsokára el is jött az alkalom és a cigány az országuton háromszor lött a földön. Bevitték a kórházba, ahol 8 héttig feküdt. Az ügyészség mindkettőjük ellen

szándékos emberölés büntetnének kísérlete miatt emelt vádat.

A nagyváradai esküdtbírósnak tegnap kezdte meg az ügy tárgyalását *Korn Lajos* elnökléte alatt. Egész sereg tanu vár még kihallgatásra, ugy hogy a tárgyalás még néhány napig el fog tartani. A vádlottak azzal védekeznek, hogy ők nem akarták egymást megölni.

IRODALOM

...

Az első rendszeres irodalomtörténet az apokrif iratokhoz.

A napokban hagyta el a sajtót dr. *Székely István* m. kir. udvari tanácsos, egyetemi nyugalmazott rajztanárnak legujabb, latin nyelven megirt munkája: *„Bibliotheca apocrypha Introductio historico-eritica in libros apocryphos utriusque testamenti.”* (Történet-kritikai bevezetés az ó- és újszövetségi apokrif könyvekhez.) I. kötet. E nagyszabásu munkát, amilyen természetűt eddigelé nemcsak a magyarországi, de még a külföldi theologiai irodalom sem ismer, lapunknak egyik legközelebb megjelenő számában részletesen ismertetjük.

SPORT

...

Kettős bajnoki verseny.

DTE—BVC=4: 1.

NAC—DNySC=14: 0.

A tavaszi szezonban a kerületbeli sportegyletek közül vasárnap jelentek meg pályánkon az első versenyzők. Debrecennek nálunk már egészen otthonos s általunk is jól ismert labdarugói voltak a korai vendégek. Két vendégesapat jött, mindakettő bajnoki versenyét lejátszani. A küzdelmet már e szempontból is nagy érdekléssel várták sportembereink. azonban a mecsek eredménye kiábrándítólag hatott. A tavalyi bajnok csapat, a híres DTE szép multjához nem méltó játékot produkált, nehezen tudta legyőzni egy másodrangú csapatunkat, míg a DNySC, melyet jó hír előzött meg, a NAC-tól megsemmisítő vereséget szenvedett.

Sokan örültek a DTE alkonyának, mi azonban nem vagyunk olyan önző lokál patrióták, hogy a kárörvendőkkel tartsunk, mert általános sport érdekből sajnálatos, ha nincs erős verseny a felek közt. Az erős hare és verseny a sport fejlődés és haladás rugója, e nélkül stagnálás, visszaesés támad az erősebb fél részén is.

Az első meccset a DTE és BVC játszotta. Mindenki a DTE hatalmas tulsulyát várta, de a bajnokcsapat, mely Tolnai, Lóska és Lóbb kiválásával nagyon meggyöngült, csak a 30-ik perében tudott goalt rugni, a másik 2 goal pedig a BVC gyenge kapusának rutin hiányából esett. A második félidőben a BVC is beadott egy goalt még a DTE nem tudta egynél többre vinni s így kénytelen volt ezen szerény, sőt pyrrhusi győzelemmel megelégedni. A DTE ben *Mar-kovits* és *Láng* most is a régi jók voltak, a BVC-ben kitűnően állt helyén *Schönberg* és *Márton Lajos*.

Ezután a DNySC állt ki a pályára mérkőzni NAC-al. Ez a meccs is meglepetés-

szerűen végződött. A támadni kezdő csapatot ugyanis a NAC könnyedén leszerelvén, mind a két félidőben egészen kapujáig szorította, úgyis az egész meccs heves ostrom volt a DNySC kapuja ellen, melyet a csupa védőkkel alakult csapat kapkodva védelmezett, melybe sűrű bombázások után a játék első felébe 8, a másodikba pedig 6 gólt diktált be a NAC.

A NAC csapatban Obláth volt a nap hőse, 4 gólt rugva, hasonló ügyesen játszott Katona és Bréhm is. Jól dolgozott a derék vezér: Kürschner is és fedezetsor élén Hirsch; itt Máthé is bevált. Strasser a premier játékos, gyengélkedvén, ezuttal nem csinált seriest gólokból, csak 3-at rugott a kapuba s féltucatot melléje. Sisinek csap passiv szerep jutott. A DNySC 11 kapusát in corpore dícsérjük meg a hosszas, fárasztó védekezésért.

Mindkét mérkőzést dr. Bossányi József kecskeméti szöveg. bíró vezette nagyon korrektül és figyelmesen.

Regénycarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történelmi elbeszélés.

Írta Dús László.

(Folytatás.)

26

— Tedd meg, szent atyám, mondd meg annak az itt ólálkodó ifjunak, hogy a nagybátyám haragszik rám, de úgy mond meg, hogy a húgára, Paolára, haragszik ő miatt, hát kerülje a Colonna palotát.

A szerzetes megígérte ezt és csakugyan kiment a palotából és ahány ifjut a palota körül settenkedni látott, mindeniknek megmondta, hogy a biboros neheztel, haragszik a húgára, Paolára amiatt hogy a Colonna palota körül ólálkodnak.

Csakhamar hire futott Rómában ennek az esetnek, ami furcsaságánál fogva kacagató is volt és így eljutott a hír Gaetanó fölébe is, aki nyomban észrevette belőle, hogy ez az értesítés neki szól, valóságos biztatás képen hatott rá, ugysis eleget szomorkodott amiatt, hogy Paolával nem találkozhatott.

Elsőbben is a Colonna palotát keresse fel, hogy a csacsakabeszéd igaz voltáról meggyőződést szerezzen és valóban ő neki is megmondotta Ira Dionisió azt, amit Paola üzent.

— Tehát itt van Paola? — suttogta Gaetano, — már ez is boldogság.

A Quirinál mögött, a Szent Mihály-utcában volt a Pisano Andrea szobrászati műterme.

Történetünk idejében Pisano Andrea mintegy huszöt éves volt és hire őt már a nagy mesterek sorába emelte. Jelenleg Herkules szobrának nagy alakját mintázza, melynek Bartolomeo Fusini nevű földmivelő állott mintául.

Bartolomeo Fusini nagy fejű, csapzott haju és szakállu, széles vállu, magas izmos természetű ember volt, akinek vállán egy oroszlan bőr lógott keresztül vetve és ez volt összes ruházata.

Ez az ember képes lett volna egy szénnel megrakott négykerekes szekeret félkezével elhuzni; Pisano Andrea véletlenül akadt rá, éppen amikor az ostiai kikötőben három egymásra rakott rizskásás zsákot cipelt és nehogy úgy járjon, mint ahogy járt egyik festő barátja, hogy amikor az Ur ábrázolására egy hatalmas alakot talált, akinek azonban penészes szaga volt és ezért pénzt adott neki, hogy a római fürdőben megfürödjön megtisztalkodjék, a modell azonban másnap megborotváltan, megnyiratkozva jelentkezett úgy, hogy hasznát nem vehette, Bartolomeo Jusi mit vitte magával műtermébe és el nem bo-

esátotta magától, míg Herkules mintázva nem volt, tehát éppen most közeállott a befejezéshez.

(Folyt. köv.)

TÁVIRÁTOK

A beteg pápa.

Róma, márc. 10.

Amici és Macchiafava orvosok ma reggel újból alaposan megvizsgálták a pápát. Az orvosok könnyű hurutot és influenzát állapítottak meg és nyugalmat rendeltek. Kedvező jelnek tartják, hogy a Szentatya nyugodtan töltötte az éjszakát.

Lukács Abbáziába megy.

Fiume, márc. 10.

Lukács László miniszterelnök március 16-án, vasárnap, Abbáziába érkezik. A miniszterelnök négy szobát rendelt az egyik szállóban a saját és a családja részére.

Az új kultuszminiszter.

Bécs, márc. 10.

Bécsből jelentik, hogy a király vasárnap délelőtt fogadta Schönbrunnban Jankovich Béla dr, az ujonnan kinevezett vallás- és közoktatásügyi miniszter hivatalos esküjét. Az ünnepi aktuson Lukács László miniszterelnök és Festetics Tasziló főudvarmester interveniált. Az eskümentát Skerletz báró miniszteri tanácsos olvasta föl. Az eskütétel után a király külön kihallgatáson fogadta az új kultuszminisztert. Jankovich Béla dr eskütétele után meglátogatta Scipinelli gróf, pápai nunciust és már vasárnap délután visszautazott Budapestre.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.48
Októberi buza	— — —	12.17
Áprilisi rozs (1913)	— — —	9.64
Októberi rozs	— — —	9.62
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.43
Juliusi tengeri	— — —	7.68
Áprilisi zab (1913)	— — —	9.73
Októberi zab	— — —	8.61

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	821.25
Oszták hitelrészvény	—	629.25
4%-os koronajáradék	—	83.60
Oszt. magy. államv.	—	705.—
Jelzálogbank	—	432.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	516.50
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	564.—
Keresk. bank	—	3590.—
Rimamurányi	—	718.50
Salgótarjáni kőszén	—	752.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	10.37—
Közuti vasut	—	653.50
Városi villamos	—	368.—
Adria	—	540.50
Atlantika	—	346.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

MUKERTÉSZET!

Berecz József műkertésze
Nagyvárad, Vámház - u. 30.

Kitüntetve számtalan sok esetben a kertészet terén.

Ajánlja magát a kertészeti cikkek napenkénti szállítására, úgy helyben, mint vidékre: jutányos árak. Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek. Kérjük e lapra hivatkozni.

Haszonbérbe adó birtok.

A nagyváradai lat. szert. Káptalan Abauj-Torna megyében a Hernád völgyében Aszaló községben fekvő 1354. c. h. mezőgazdasági birtokát, melyen 20 c. h. dohány is termesztendő az 1914. évi október 1-től tíz évre haszonbérbe adja. Pályázati határidő 1913. június 1. A bérleti feltételek megismerhetők a káptalani uradalom központi hivatalában, Nagyváradon Sal Ferenc-utca 4. szám alatt.

Nagyváradon, 1913. március 6.

Főtisztvi hivatal.

(Utánnomlás nem díjaztatik.)

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELÉGI és BOTHÁZY
szerező, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és csatornázási vállalkozó Nagyvárad, Kolczsvari-utca 44. szám.

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenziómok fecskendők és betegápolási cikkeik, u. m. egyenesstartók, háskötők, ágytálcák, bidék.

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterelem női és férfi kiszolgálásra. Órlási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap mivásra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték
szerint. Javítások jutányos árban.
Meghívásra házhöz küldők, leve-
lekre válaszolok.

Igen kellemes, biztos és kitűnő,
gyorsan használó szer köhögés,
hurut, meghűléstől eredő rekedt-
ségnél a FARKAS-féle

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: FARKAS ISTVÁN

„APOLLÓ” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóci-ut 7/b.

Biharmegyei takarékpénztár.

Részvényalírási felhívás!

A Biharmegyei Takarékpénztár részve-
nyeseinek 1913. év március hó 2-án tartott
rendes évi közgyűlése elhatározta, hogy a
létesített 3,200.000 koronás veszteségi tartal-
ék alap miatt 4,800.000 koronáról 3,200.000
koronára leszállított részvénytőkének 4,000.000
koronára való felemelése céljából 2000 drb
400 korona névértékű bemutatásra szóló új
részvény 400 korona áron kibocsátassék és
hogy ezen részvények az igazgatóság által
első sorban az eddigi részvényeseknek fel-
ajánltassanak, az ezek által esetleg át nem
veendő darabok pedig az egész kibocsátást
garantáló és átvenni hajlandó fővárosi pénz-
intézeteknek szabad kézből, de részvényen-
ként nem 400 koronán alul eladathassanak.

Ezen határozat következtében a kibo-
csátott és már az 1913. évi osztalékra is
jogosultsággal bíró 2000 drb 400 korona n.
é. Biharmegyei Takarékpénztári részvényt
400 korona áron, következő feltételek mellett
ezennel aláírásra kibocsátjuk:

1. Minden régi 4 darab részvénynek a
takarékpénztár pénztáránál való bemutatása,
a kibocsátási ár 30%-a 120 korona, továbbá
a 120 koronának január 1-től a befizetés
napjáig járó 6%-os kamata és darabonkénti
250 korona bélyegilleték befizetése ellen egy
új részvény jegyezhető.

2. Az elővételi jog az előző pontban
foglaltak teljesítése mellett bezárólag 1913.
évi április 2-ik napjáig gyakorlandó. Ezen a
napon túl a régi részvények alapján elővételi
jog nem gyakorolható.

3. Az elővételi jog alapján jegyzett új
részvények árának 70%-a, vagyis darabon-
ként 280 korona és ennek január 1-től a
befizetésig járó 6%-os kamata bezárólag
1913. évi augusztus 31. napjáig pénztárunk-
nál befizetendő, midőn is a végleges részvé-
nyek ki fognak adatni.

4. Azon részvényes, ki valamely be-
fizetést a kitűzött határidőn túl teljesítene, a
késelem idejére 7%-os késedelmi kamatot
köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a
kitűzött határidő lejártá után 30 nap alatt
sem történének meg, az igazgatóság a ki-
adott ideiglenes elismervényeket semmisé-
nek nyilvánítja, a késedelmes részvényesek
pedig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az
eként megsemmisített ideiglenes elismervé-
nyek helyett az igazgatóság új részvények
kibocsátását rendelheti el és ez esetben az
ezzel érvénytelenített befizetéseket hozzá-
számítva, a névértéken felül elért többletet
— a társaság tartalékait illetik.

5. A kibocsátott 2000 drb új részvény
átvevőinek figyelmébe ajánlja az igazgató-
ság az alapszabályok 9-ik §-át és megem-
líti, hogy a régi részvényeseknek ott bizto-
sított jog 1914 december hó 31-ig való tel-
jes fenntartása mellett bocsátja ki az új
részvényeket, melyek egyéb tekintetben a
régirészvényekkel egyenjogúak lesznek.

6. Az alapszabályok 9-ik §-ának szö-
vege:

Az 1913-ik évi március hó 2-án tartott
rendes közgyűlés által létesített veszteségi
tartalék alap első sorban szolgál arra, hogy a
társaság bármilyen veszteségeit fedezze és
így a rendes tartalék alap csak a veszteségi tar-
talék alap kimerülése után vehető igénybe.

A társaságnak 1912-ik évi december hó
31-ről készült mérlegében a „váltókövetelé-
sek,” „folyószámlakövetelések” és egyéb el-
nevezés alatt szereplő vagyontételeknél az
1913. évi február hó 16-án tartott igazgató-
sági ülésről felvett s az 1913. évi március
hó 2-án tartott közgyűlésen bemutatott jegy-
zőkönyvben foglalt részletezés szerint össze-
sen K 3,537.000 kétesnek nyilvánítottván, a
megfelelő összeg a veszteség tartalék alapba
helyeztetik; azon esetben, ha az említett
vagyontételek 1914. év végéig lebonyolítat-
nának és a lebonyolítás többlet eredményezne,
mint amennyire ezen vagyontételek az 1913.
évi február hó 16-án tartott igazgatósági
ülésről felvett s az 1913. évi március hó 2-án
tartott közgyűlésen bemutatott jegyzőkönyv-
ben értékeltek, vagy pedig amennyiben az
említett vagyontételek 1914. év végéig le nem
bonyolítatnának, de az igazgatóság az 1914.
évi mérleget megállapító ülésében egyhangu
határozattal összességére megállapítaná,
hogy 1914. év december 31-én ezen vagyonté-
telek az 1913. évi február hó 16-án tartott
igazgatósági ülésről felvett és 1913. év már-
cius hó 2-án tartott közgyűlésen bemutatott
jegyzőkönyvben kitüntetett értéknél maga-
sabb értékkel bírnak és amennyiben mind-
két esetben ezen többlet más veszteségek ál-
tal nem absorbeáltnak, úgy ezen többlet
az esetleges adó levonása után az eddig for-
galomban levő 8000 drb részvényre egyen-
lően lesz felosztandó oly módon, hogy egy-
egy részvényre jutó aránylagos rész az ezen
részvényeket az 1914. évre illető osztalékkal
együtt, az 1914. évi osztalékszavélvny ellené-
ben ennek esedékességével lesz kifizetendő.

Joga van a közgyűlésnek külön cé-
lokra szolgáló külön tartalék alapokat is lé-
tesíteni és ezeket a megjelölendő célokra
bármikor igénybe venni.

7. A részvényesek által az 1-ső pont
értelmében át nem vett részvényeket az
igazgatóság szabad kézből, de nem 400 ko-
rona áron alul fogja csakis a szövetséges
fővárosi pénzintézeteknek, a 6-ik §-ban kö-
rülírt jogok fenntartásával szabad kézből
akként eladni, hogy a vételár, ennek január
1-től a befizetésig járó 6 százalékos kamata,
darabonként 2 korona 50 fillér bélyegilleték
1913. augusztus 31-ig a Biharmegyei Ta-
karékpénztár pénztárába befizetendő.

Kelt Nagy-Váradon, 1913. március
hó 3-án.

**A Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.**

Kiválóan szép munkáért aranyérem és
aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy SZENT
JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud),
Weisz Béla udvari cukrázoknál és külföldi
előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle
cukrászdában hosszabb ideig műöttem.

Parfee és forma fagyalt megrendelé-
sek, vala-
mint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre
süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben
a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhe-
tők. Becsés pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Telegi-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapított 1893. **Freund Benjámín** Alapított 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Telegi-utca sarok.

Szolid üzlet
többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR

házi tag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT
„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

HA A KOSSUTH-

utcába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

penzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapított 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbútor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapított 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Estéknél Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és

Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut,
Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készíték továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legolcsóbb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, mű-asztalos.



Szántó Dezső

első

nagyvárad

REDŐNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja újszerű felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haus Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszereleéseket és jókarbantartást.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint uri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Taroly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapított 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjá-

vító, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD,

Sánc-utca 22. sz.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, szízes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Új keztüis és sérvkötő készítő!!

Keztük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. B. Á. I. keztük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölkötnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.

HORVÁTH R.

Nagyvárad, Szt János-utca

Kiadó.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörűldéje
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindennemű speciál köszörűldéseket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyirő gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközölk.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők:

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világítási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világítási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utcába vezetni utja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keztüit, trikót, csipkét, Himzések és szalagok, fűzőneműk, rövidárnyak nagy választékban.** Szíves pártfogást kér

UNGERLEIDER SALAMON
Szt János-utca 4.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútortasztalos
Sanc-utca a kala gyer épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Árverésen vett áruk eladása
megkezdődött
Rákóczi-ut 14. lebontott
APOLLÓ-ÉPÜLET MELLETT.

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház
kötésű zokni 26 fill., gyermek patent
harisnyák 24 fill., **1000 tuczat szob-**
kendő drbja 6 fillértől 3-50-ig, női és
férfi fehérneműek igen olcsón s még
igen sok áruk kaphatók.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert
drága vagy rossz-
szul szab vagy
nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalom és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat
készítik. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Fey Rezsőmű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási
vállalatSzent János-utca 2^o. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és disz-
bádogos munkát. Vil any-
erő gépekkel berendezve.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakat s munkák, vas-
szerkezetek, vízvezeték javítá-
sok és takaréktűzhelyek első-
rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint:
ekék, boronák, borsajtók és szőlő-
zúzók stb. **Lencsés kútaink** ugy-
tartósság, mint vizemelő képesség
tekintetében minden eddigit fölülmul-
nak. Mindennemű gépjavitások szak-
szerűen, és gyorsan eszközölhetnek.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztit-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

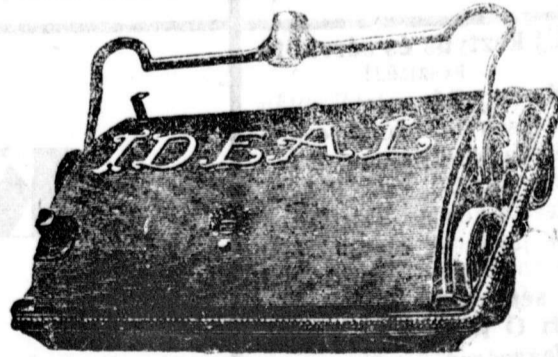
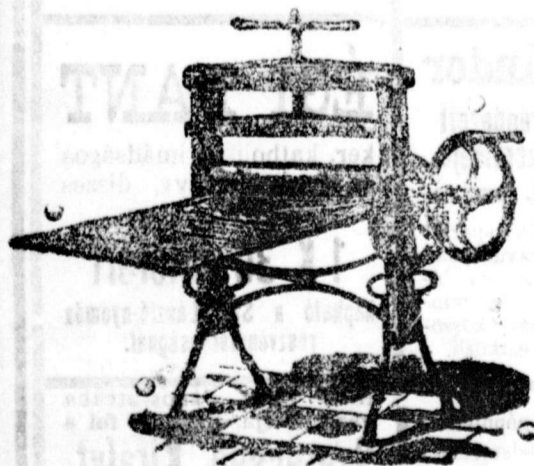
Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,*vilámpák*Állandóan nagy választékban kap-
hatók.**Villamos motorok**

1/4. lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.



Ujdonságokból állandó nagy választék
háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében
== Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390. ==